

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/220/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118389619
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:6118389619.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Jarmily Pogradovej, v právnej veci žalobkyne: L. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., U. XXX/XX, zastúpená AK Šranko s.r.o., so sídlom Nitra, Mostná 29, IČO: 50 485 601, proti žalovanému: G. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., I. XXX/XX, zastúpený JUDr. Janou Kubáňovou, advokátkou, so sídlom Nitra, Cintorínska 5, o zaplatenie sumy 10 200 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra, č. k. 14C/13/2019-140 zo dňa 17. mája 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobkyni proti žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorého nároku rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

1. Preskúmaným rozsudkom súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 10 200 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 10 200 Eur od 31.10.2018 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (I. výrok) a žalobkyni priznal voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 % (II. výrok).

1.2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 451 ods. 1, § 517 ods. 2, § 550, § 563, § 657, § 853 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“ alebo „Občiansky zákonník“), § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

1.3. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní vychádzal zo zistenia, že žalovaný ako dlžník uzatvoril dňa 12.04.2017 s Československou obchodnou bankou, a.s. (ďalej aj len ako „banka“ alebo „ČSOB“) ako veriteľom Zmluvu o poskytnutí úveru na bývanie reg. č. XXXXXX, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver 85 000 Eur na kúpu nehnuteľnosti - bytu č. X na I. v U., v bytovom dome so súp. č. XXX zapísaného na LV č. XXXX. V zmysle zmluvy mal byť úver zabezpečený záložným právom banky k bytu, ktorý mala nadobudnúť žalobkyňa a k bytu č. XX v H., v bytovom dome súp. č. XXX zapísaného na LV XXXX, vo výlučnom vlastníctve žalobkyne. Žalobkyňa, ako záložca, uzatvorila dňa 12.04.2017 s bankou, ako záložným veriteľom, Zmluvu o zriadení záložného práva reg. č. XXXXXX/ZaI/X na zabezpečenie pohľadávok záložného veriteľa (banky) voči dlžníkovi vyplývajúcich zo zmluvy o úvere č. XXXXXX zo dňa 12.04.2017. Predmet zabezpečenia (záloh) predstavoval byt vo výlučnom vlastníctve žalobkyne č. XX v H., zapísaný na LV XXXX a byt č. X v U., ul. I., ktorý následne nadobudol žalovaný do svojho vlastníctva.

1.4. Žalobkyňa ako dlžníčka uzatvorila s bankou dňa 08.06.2018 Zmluvu o ČSOB spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXR, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver 10 200 Eur, uvedená suma bola poukázaná na účet žalobkyne dňa 08.06.2018. Dňa 11.06.2018 žalobkyňa previedla zo svojho účtu na účet žalovaného sumu 5 000 Eur a 5 200 Eur. Dňa 18.06.2018 žalovaný mimoriadnou splátkou úveru splatil istinu úveru vo výške 10 200 Eur. Na základe mimoriadnej splátky sa banka vzdala záložného práva k bytu žalobkyne č. XX v H. zapísaného na LV XXXX a podala Okresnému úradu H., katastrálnemu odboru, návrh na výmaz záložného práva a výmaz informatívnej poznámky. Žalobkyňa následne previedla kúpnu zmluvu zo dňa 02.07.2018 predmetný byt č. XX kupujúcemu G. D. R.. Žalobkyňa vyzvala žalovaného na úhradu dlhu 10 200 Eur v lehote 15 dní od doručenia výzvy; výzva bola žalovanému doručená dňa 15.10.2018. V konaní nebolo medzi stranami sporné, že žalovaný za účelom kúpy bytu v U. čerpal úver z banky, ktorý bol okrem iného zabezpečený záložným právom banky k bytu vo výlučnom vlastníctve žalobkyne. Aby došlo k výmazu záložného práva banky na nehnuteľnosti žalobkyne, ktorú chcela predať tretej osobe, žalobkyňa previedla na účet žalovaného finančné prostriedky v celkovej sume 10 200 Eur (ktoré získala na základe úveru) a žalovaný týmito prostriedkami uhradil mimoriadnu splátku istiny úveru, na základe čoho došlo k výmazu záložného práva a žalobkyňa previedla byt na tretiu osobu nezaťažený záložným právom. Sporné bolo uzatvorenie zmluvy o pôžičke, resp. posúdenie vyplatenia sumy 10 200 Eur žalobkyňou žalovanému.

1.5. Žalobkyňa si svoj nárok na zaplatenie sumy 10 200 Eur odvodzovala od zmluvy o pôžičke uzatvorenej ústne so žalovaným ako dlžníkom. Zmluva o pôžičke, ktorou veriteľ prenecháva dlžníkovi veci určené podľa druhu, je typom reálnej zmluvy, teda pokiaľ nedôjde k odovzdaniu peňazí alebo bezhotovostnému prevodu dojednanej sumy na účet dlžníka, nevznikne medzi stranami zmluvný vzťah. Vznik pôžičky teda predpokladá dohodu strán, ktorá môže byť aj ústna a skutočné odovzdanie predmetu pôžičky. Samotná pôžička vzniká reálnym úkonom - odovzdaním predmetu pôžičky dlžníkovi, ku skutočnému odovzdaniu však nemusí dôjsť iba v čase uzatvorenia pôžičky. Dôkazné bremeno ohľadom tvrdení o uzatvorení pôžičky a o poskytnutí prenechaní predmetu pôžičky spočíva na veriteľovi. Z § 657 Občianskeho zákonníka vyplývajú pojmové znaky zmluvy o pôžičke, a ktorými sú: a) určenie zmluvných strán, b) prenechanie druhovo určenej veci, ktorá je predmetom zmluvy, c) dočasnosť zmluvného vzťahu, d) povinnosť vrátiť vec rovnakého druhu. Čo sa týka splatnosti pôžičky, táto nie je pojmovým znakom, postačuje, ak z úkonu vyplýva jeho dočasnosť, teda že dlžník je povinný predmet pôžičky vrátiť. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie konštatoval, že žalobkyňa nepreukázala uzatvorenie zmluvy o pôžičke, teda naplnenie všetkých jej pojmových znakov. Mal preukázané, že žalobkyňa prenechala žalovanému sumu 10 200 Eur, avšak preukázané nemal to, že žalovaný sa v čase uzatvorenia zmluvy (t. j. v čase poskytnutia finančných prostriedkov) zaviazal predmet pôžičky vrátiť. Žalovaný toto výslovne rozporoval, žalobkyňa túto skutočnosť nepreukázala, jej samotné vyjadrenia o obsahu dohody so žalovaným nie sú konzistentné, keď na jednej strane tvrdila, že v čase predaja jej bytu sa žalovaný zaviazal vrátiť jej prostriedky, následne uviedla, že raz, keď ešte boli spolu, sa bavili o tom, že byt zostane jej alebo sa jej vráti to, čo mu poskytla. Z tvrdenia žalobkyne skôr vyplýva, že sa žalovaný dodatočne (po poskytnutí finančných prostriedkov, t. j. po uzatvorení zmluvy) zaviazal jej finančné prostriedky vrátiť, v každom prípade by však išlo o nepreukázané tvrdenie žalobkyne, pretože žalovaný akúkoľvek dohodu o povinnosti vrátiť prostriedky popieral. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno v preukázaní uzatvorenia zmluvy o pôžičke.

1.6. Súd prvej inštancie konštatoval, že ak veriteľ ako žalobca neunesie bremeno tvrdenia alebo dôkazné bremeno o existencii pôžičky, v zásade takýto stav vedie k zamietnutiu žaloby. Odlišná je situácia, ak bolo v konaní preukázané, že suma pôžičky bola prevedená z účtu veriteľa na účet dlžníka. V situácii, ak žiaden iný dôvod v konaní nie je preukázaný, je potrebné vziať do úvahy možnú právnu kvalifikáciu rozhodujúcich skutočností ako bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka. Nie je zmenou skutkového stavu vymedzeného v žalobe, ak súd posúdi nárok žalobcu na zaplatenie požadovanej sumy podľa hmotnoprávných noriem upravujúcich nárok na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia (rozhodnutie NS ČR z 11.12.2009, sp. zn. 21Cdo 4520/2007).

1.7. V tejto súvislosti žalovaný namietal, že nemôže ísť o bezdôvodné obohatenie, pretože žalobkyňa plnila svoj záväzok zo zmluvy o zriadení záložného práva.

1.8. Záložné právo ako prostriedok zabezpečenia pohľadávky má v zásade dve funkcie, a to zabezpečovaciu, ktorá núti dlžníka k riadnemu plneniu povinnosti a uhradzovaciu, ktorá nastupuje v prípade, ak sa zabezpečená pohľadávka stane splatnou, t. j. ak dlžník neplní riadne a včas. Pokiaľ

však nedôjde k porušeniu povinnosti dlžníka platiť riadne a včas a k následnej realizácii záložného práva záložným veriteľom, nemá záložca žiadne povinnosti voči záložnému veriteľovi a naopak, záložný veriteľ nemôže požadovať plnenie od záložcu. Preto podľa názoru súdu prvej inštancie pokiaľ nedošlo k realizácii záložného práva, žalovaná nebola povinná plniť záložnému veriteľovi, pričom v zásade tomuto ani neplnila, plnila žalovanému, a preto nejde o splnenie jej povinnosti zo zmluvy o zriadení záložného práva. Preto potom na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie (nakoľko ide o plnenie bez právneho dôvodu), ktoré je povinný vydať žalobkyňi.

1.9. V prípade, ak by súd akceptoval námietku žalovaného, že žalobkyňa plnila svoj záväzok vyplývajúci jej z pozície záložcu (t.j. že plnenie záložcu na pohľadávku zabezpečenú záložným právom pred realizáciou záložného práva je obligačným záväzkom záložcu), má žalobkyňa rovnako nárok na vrátenie takto poskytnutej sumy. Súdna prax dospela k záveru, že ak záložca plnil dlh za dlžníka, je oprávnený požadovať od dlžníka náhradu za plnenie, ktoré bolo veriteľovi poskytnuté. Nakoľko Občiansky zákonník explicitne neobsahuje spôsob vyrovnania vzťahu medzi záložcom a dlžníkom, v prípade realizácie záložného práva, s použitím analógie § 853 Občianskeho zákonníka, môže záložca požadovať od dlžníka náhradu za poskytnuté plnenie veriteľovi podľa § 550 Občianskeho zákonníka, keď predmetné ustanovenie upravuje tzv. zákonnú cesiu pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi na ručiteľa a je obsahom a účelom tomuto právnemu vzťahu najbližšie (rozsudok NS SR zo dňa 30.11.1999, sp. zn. 2 Cdo 71/99, publikovaný pod R 89/2000; rozhodnutie NS SR zo dňa 28.10.2010, sp. zn. 1ObdoV/7/2010; rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 18.06.2014, sp. zn. 5Co/192/2013, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 01.03.2018, sp. zn. 4Co/225/2017). Preto aj pri akceptovaní najzásadnejšej námietky žalovaného k predmetu sporu by bol daný nárok žalobkyne na vrátenie sumy, ktorú plnila žalovanému.

1.10. Na základe vyššie uvedených záverov súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňi sumu 10 200 Eur.

1.11. K námietke žalovaného, že súd nemôže prekročiť žalobný návrh žalobcu a že na žalobkyňi je správne formulovanie žalobného petitu súd uviedol, že subsumovanie zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu normu je úlohou súdu. Ak súd právne posúdi v konaní zistený skutkový stav odlišne od toho, ako ho uviedol žalobca v žalobe, nejde o prekročenie žalobného návrhu.

1.12. Keďže sa žalovaný dostal do omeškania s plnením svojho peňažného záväzku, má žalobkyňa nárok na úroky z omeškania, a to od 31.10.2018, t.j. odo dňa nasledujúceho po márnom uplynutí lehoty na vrátenie peňažnej sumy poskytnutej žalovanému vo výzve na plnenie (výzva bola žalovanému doručená dňa 15.10.2018, lehota na plnenie uplynula dňa 30.10.2018, žalovaný sa dňom 31.10.2018 dostal do omeškania), a to vo výške 5 % ročne (základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky ku dňu omeškania bola 0 %, zvýšená o 5 percentuálnych bodov predstavuje výšku úroku z omeškania 5 %).

1.13. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov podľa pomeru jej úspechu vo veci. Keďže bola žalobkyňa v konaní úspešná, súd jej priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu, teda v rozsahu 100 %.

2. Vyššie uvedený rozsudok v zákonnej lehote napadol odvolaním žalovaný poukazujúc na jeho nesprávnosť, nakoľko ako súd sám v odôvodnení napadnutého rozsudku vyjadril, žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno vo vzťahu k žalobnému návrhu nakoľko nepreukázala uzatvorenie zmluvy o pôžičke ani ústnej ani písomnej. Súd v napadnutom rozsudku poukázal na odlišnú situáciu v prípade, ak bolo preukázané, že suma pôžičky bola prevedená z účtu veriteľa na účet dlžníka a v tomto prípade nie je zmenou skutkového stavu vymedzeného v žalobe, ak súd posúdi nárok žalobcu zaplatať požadovanej sumy podľa hmotnoprávných noriem upravujúcich nárok na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia. Bol toho názoru, že v tomto prípade bola žalobkyňa zastúpená advokátom a postojom súdu prišlo k zvýhodneniu strany žalobkyne nakoľko právny zástupca žalobkyne mal správne formulovať petit žalobného návrhu. K úprave žalobného návrhu zo strany žalobkyne ani jej právneho zástupcu neprišlo ani v priebehu súdneho sporu. V samotnom záverečnom návrhu sa domáhali zaplatať sumy z titulu zmluvy o pôžičke. Taktiež bol toho názoru, že na strane žalovaného neprišlo k bezdôvodnému obohateniu a to najmä z dôvodu, že žalobkyňa plnila síce na účet žalovaného avšak inú možnosť ani nemala nakoľko splátky úveru odchádzali práve z účtu žalovaného. Žalobkyňa nemala možnosť hradiť žalovanú sumu priamo na účet banky, v prospech ktorej bolo zriadené záložné právo na jej nehnuteľnosť. Tak ako správne súd posúdil, žalobkyňa uzavretím zmluvy o zriadení záložného

práva sa stala záložcom v prospech banky v časti a sume, ktorou bola založená jej nehnuteľnosť. Pri uzatváraní zmluvy o zriadení záložného práva nikdy neuzavrela so žalovaným žiadnu zmluvu a ani nikdy nebolo preukázané, že by požadovala finančné prostriedky v časti, ktorou ručila za úver žalovaného späť prípadne iným spôsobom by požadovala refundáciu tejto sumy. Sme toho názoru, že jej dobrovoľný vstup do tejto Zmluvy o zriadení záložného práva v prospech banky možno považovať za súhlas s dlhom, ktorý mal žalovaný. V prípade, ak by došlo zo strany žalovaného k neplateniu splátok a výkonu záložného práva a sama by hradila za žalovaného, v tomto prípade by mala právo na vydanie bezdôvodného obohatenia v prospech žalovaného. Nakoľko zmluva o pôžičke, ktorú uzavrel žalovaný a žalobkyňa sa dobrovoľne stala záložcom v prospech banky, mal za to, že až po splatení úveru by mala žalobkyňa nárok na odblokovanie jej nehnuteľnosti. Žalobkyňa bola uzrozumená, že jej nehnuteľnosť bude založená až do splatenia celej poskytnutej sumy bankou, t.j. na 27 rokov. Nakoľko sa sama rozhodla o predaji svojej nehnuteľnosti i napriek tomu, že vedela, že je založená v prospech banky, bola povinná uhradiť sumu vo výške 10 200 Eur. Žalovaný nepoužil finančné prostriedky na svoju spotrebu avšak použil ich na odblokovanie nehnuteľnosti žalobkyne. Tak ako sa vyjadrila žalobkyňa priamo na súde, finančné prostriedky žiada vrátiť z dôvodu, že sa so žalovaným rozišli. Samotné vyjadrenia žalobkyne vyznievali chaoticky a je jednoznačné, že nikdy k uzavretiu zmluvy o pôžičke medzi žalobkyňou a žalovaným nedošlo a preto nie je možné priznať žalobkyňi zaplatenie sumy z titulu zmluvy o pôžičke. Bol toho názoru, že súd nemal možnosť meniť žalobný petít a rozhodnúť v prospech žalobkyne, ale bolo nutné žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Vzhľadom na uvedené navrhla napadnutý rozsudok zrušiť v celom rozsahu. Návrh žalobkyne zamietnuť ako nedôvodný a priznať náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 %.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu poukázala na § 363 CSP a uviedla, že odvolanie je možné odôvodniť len odvolacími dôvodmi uvedenými v ust. § 365 ods. 1 CSP. Žalovaný v odvolaní neoznačil žiaden z odvolacích dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 CSP, a to ani len formálnym odkazom na niektorý z nich, z odvolania nie je zrejmé, aké konkrétne skutkové okolnosti a aký konkrétny postup súdu prvého stupňa v prejednávanej veci má napĺňať ten-ktorý zákonný odvolací dôvod podľa CSP, dokonca žiaden odvolací dôvod ani nie je v odvolaní uvedený. Podľa názoru žalobkyne je koncipované odvolanie v uvedenom smere nedostatočné, čo spôsobuje jeho neurčitost' a zmätočnosť. Nedostatok vymedzenia odvolacích dôvodov má za následok, že napadnuté rozhodnutie nemožno na základe odvolania riadne preskúmať. Na daný stav je možné aplikovať existujúcu judikatúru, napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v konaní 3 Cdo 61/2006. Tento jednoznačný názor zastáva aj odborná literatúra: „Odvolanie musí byť niektorou (prípadne viacerými) z uvedených väd odôvodnené (363), čo znamená, že nestačí formálne citovať v zákone uvedený dôvod, ale je potrebné ho identifikovať, t.j. v akom konkrétnom pochybení (vade, skutočnosti) odvolateľ vidí naplnenie odvolacieho dôvodu.“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarčinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 1237). Žalobkyňa je presvedčená, že žalovaný v odvolaní vôbec nekonkretizuje okolnosti, z ktorých vyvodzuje, že niektorý z odvolacích dôvodov je daný. Žalovaný v odvolaní uvádza jeden monolitný text, v ktorom nie je uvedený ani jeden odvolací dôvod podľa §363 a zároveň ani žiadna časť textu nesmeruje k preukázaniu existencie niektorého z odvolacích dôvodov; takáto prax musí odvolací súd viesť k záveru, že na základe takéhoto odvolania nie je možné napadnuté rozhodnutie preskúmať, a to práve s poukazom na vyššie uvedený právny názor Najvyššieho súdu SR. Žalobkyňa je presvedčená, že účelom odvolania je, aby sa odvolací súd zaoberal tým, či ten-ktorý odvolací dôvod v súdnom konaní nastal, pričom podľa § 380 ods. 1 CSP „odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.“ Účelom odvolania nemôže byť a ani nie je, aby odvolací súd v odvolaní dohľadával, ktoré tvrdenie odvolateľa je spôsobilé preukazovať ktorý konkrétny odvolací dôvod, navyše v prípade, keď žiaden odvolací dôvod nie je v odvolaní ani len formálne uvedený. Žalobkyňa sa domnieva, že odvolanie musí byť odmietnuté podľa § 386 písm. d) CSP, keďže v dôsledku absencie riadneho uplatnenia odvolacích dôvodov v odvolaní je rozsudok nepreskúmateľný a odvolanie nemá náležitosti uvedené v § 363 CSP. Napriek uvedenému sa žalobkyňa vyjadrila i k tvrdeniam žalovaného uvedeným v odvolaní, aby preukázala, že v prípade napádaného rozsudku neexistujú žiadne skutočnosti, ktoré by mohli byť podkladom čo i len pre jeden odvolací dôvod. Žalobkyňa má za to, že súd prvého stupňa vec posúdil správne a zákonne. V rámci vykonaného dokazovania nebolo sporné, že žalobkyňa previedla na účet žalovaného sumu 10 200 Eur. Žalobkyňa sa nestotožnila s tvrdením žalovaného, že nepoužil finančné prostriedky na svoju spotrebu avšak použil ich na odblokovanie nehnuteľnosti žalobkyne, pretože žalovaný použil finančné prostriedky obdržané od žalobkyne v prvom rade na zníženie svojho dlhu v banke, a teda výlučne na svoju spotrebu. Odblokovanie nehnuteľnosti žalobkyne bolo len dôsledkom tohto zníženia dlhu, nakoľko sa tým zo strany banky znížila výška požadovaného zabezpečenia úveru žalovaného. Rovnako tak nie

je možné akceptovať tvrdenie žalovaného, v zmysle ktorého „dobrovoľný vstup (žalobkyne) do tejto Zmluvy o zriadení záložného práva v prospech banky možno považovať za súhlas s dlhom, ktorý mal žalovaný.“ Toto tvrdenie je nepravdivé a nemá oporu v právnych predpisoch SR ani vo vykonanom dokazovaní. Podstata zriadenia záložného práva spočíva v zabezpečení pohľadávky, ktorú má veriteľ (v tomto prípade banka, ktorá poskytla úver žalovanému na kúpu bytu v Nitre) voči dlžníkovi (žalovaný) na základe osobitnej zmluvy o úvere. Uzatvorením záložnej zmluvy nedochádza k pristúpeniu k záväzku či k prevzatíu dlhu. Táto žalovaným tvrdená skutočnosť nevyplýva ani z obsahu zmluvy o zriadení záložného práva. Žalovaný vo svojom odvolaní tiež uvádza výhrady k tomu, že súd nemal „meniť žalobný petít.“ Žalobný petít od začiatku konania znel na zaplatenie sumy vo výške 10 200 Eur s príslušenstvom; tento petít nebol menený ani zo strany žalobkyne, ani zo strany súdu prvého stupňa. Pokiaľ mali uvedené výhrady žalovaného smerovať k zmene právnej argumentácie, je potrebné poukázať na ustanovenie § 220 ods. 2 druhá veta CSP. Z uvedeného vyplýva, že súd nie je viazaný právnym posúdením veci žiadnej zo strán sporu. Právna kvalifikácia veci je vecou súdu, súd skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriaďiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť právo na plnenie. Súd nie je viazaný právnym názorom účastníka a je oprávnený posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú. Ak teda súd rozhoduje o peňažnom plnení, ktoré vychádza zo skutkových tvrdení, ktoré umožňujú posúdiť nárok po právnej stránke aj podľa iných noriem, ako je žalobkyňou navrhované, resp. výsledky vykonaného dokazovania umožňujú podriaďiť uplatnený nárok pod iné hmotnoprávne ustanovenie, než na aké poukazuje žalobkyňa, je povinnosťou súdu uplatnený nárok takto posúdiť bez ohľadu na to, či v žalobe právny dôvod požadovaného plnenia je alebo nie je uvedený, alebo je či uvedený nesprávne. Nemožno preto uprieť súdu, aby v spojení so skutkovými zisteniami urobil sám odlišné, právu zodpovedajúce hodnotenie žalobou uplatneného plnenia. Uvedený právny názor vyplýva z konštantnej rozhodovacej praxe súdov SR. Opakovane poukázala na skutočnosť, že za predpokladu, že súd posúdil uzatvorenie zmluvy o pôžičke za nepreukázané zo strany žalobkyne, (a rovnako zostal nepreukázaný akýkoľvek iný titul, na základe ktorého malo dôjsť k prevodu finančných prostriedkov, napr. darovanie), je jednoznačné, že žalovaný získal majetkový prospech plnením žalobkyne bez právneho dôvodu. V týchto intenciách je napádaný rozsudok z pohľadu žalobkyne odôvodnený správne a zákonne. Pokiaľ odvolací súd neodmietne odvolanie podľa § 386 písm. d) CSP, navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a zaviazal žalovaného na náhradu trov odvolacieho konania žalobkyne v rozsahu 100 %.

4. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, 362 ods.1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods.1 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem, s následným verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

5. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

6. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku a na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec vo veci samej správne právne posúdil. Odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky vykonaného dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie uplatneného nároku, a pretože odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci samej, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania žalobcov do veci samej, nenašiel dôvod, pre ktorý by sa odchýlil od právnych záverov súdu prvej inštancie, keď žalovaný v podanom odvolaní uvádza rovnaké právne a skutkové argumenty ako pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí náležite vysporiadal.

7. Predmetom konania je žaloba, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia sumy 10 200 Eur od žalovaného spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % p. a. zo sumy 10 200 Eur od 31.10.2018 do zaplatenia na tom skutkovom základe, že dňa 11.06.2018 poskytla žalovanému pôžičku podľa § 657 a nasl. Občianskeho zákonníka, a to bankovým prevodom súm vo výške 5 000 Eur a 5 200 Eur z jej osobného účtu. Žalobkyňa prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu vyzvala žalovaného na splnenie dlhu listom zo dňa 12.10.2018, ktorý bol žalovanému doručený dňa 15.10.2018, pričom lehota poskytnutá žalovanému na plnenie uplynula dňa 30.10.2018, od nasledujúceho dňa ktorého si žalobkyňa uplatňuje úrok z omeškania. Súd prvej inštancie žalobe v celom rozsahu vyhovel, majúc za to, že v konaní nebolo medzi žalobkyňou a žalovaným preukázané uzatvorenie zmluvy o pôžičke, právny nárok žalobkyne na zaplatenie sumy 10 200 Eur posúdil podľa § 451 Občianskeho zákonníka, teda ako bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného.

8. Odvolateľ predovšetkým namietal, že posudzovanie skutkového stavu vymedzeného v žalobe súdom prvej inštancie podľa iných noriem hmotného práva znamenalo zvýhodnenie žalobkyne zastúpenej advokátom, ktorý mal správne formulovať petit žalobného návrhu. Trval na tom, že k bezdôvodnému obohateniu nedošlo.

9. Z obsahu spisu mal odvolací súd preukázané, že dňa 11. 06. 2018 odišli z účtu žalobkyne na účet žalovaného platby vo výške 5 000 Eur a 5 200 Eur. Dňa 15. 10. 2018 bola žalovanému doručená výzva na zaplatenie sumy 10 200 Eur. Ďalej mal preukázané, že žalobkyňa dňa 08.06.2018 so spoločnosťou Československá obchodná banka, a.s. uzatvorila zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXR, na základe ktorej bol žalobkyňi poskytnutý bezúčelový úver vo výške 10 200 Eur (ktoré následne poukázala na účet žalovaného). Žalobkyňa taktiež podpísala zmluvu o zriadení záložného práva dňa 07.06.2017, predmetom ktorej bolo zriadenie záložného práva k nehnuteľnostiam (byt č. XX v bytovom dome so súpisným č. XXX, ktorého výlučným vlastníkom bola žalobkyňa a byt č. X v bytovom dome so súpisným č. XXX v U., ktorého podielovými spoluvlastníkmi sú A. B., podiel 1 a G. B., podiel 1) na zabezpečenie pohľadávok záložného veriteľa voči dlžníkovi (žalovanému) vyplývajúcich zo zmluvy o poskytnutí úveru na bývanie č. XXXXXX zo dňa 12.04.2017 vo výške 85 000 Eur. Dňa 02.08.2017 žalobkyňa ako záložný dlžník podpísala dodatok č. 1 ku zmluve o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti. Zo zhodných tvrdení sporových strán mal preukázané, že žalobkyňa poskytla žalovanému peňažné prostriedky vo výške 10 200 Eur za účelom výmazu záložného práva z jej nehnuteľnosti, keďže ju chcela predat' tretej osobe.

10. K odvolacej námietke žalovaného, že rozhodnutie súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení odvolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci predstavuje právnu vadu rozhodnutia. Tento odvolací dôvod je naplnený v prípade, keď na zistený skutkový stav súd - neaplikoval príslušnú právnu normu, t.j. úplne opomenul aplikovať príslušnú právnu normu, - aplikoval nesprávnu právnu normu, t.j. namiesto príslušnej právnej normy aplikoval normu inú, - obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo - správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

11. V súvislosti s ďalšou odvolacou námietkou, že žalobkyňa od začiatku nesprávne formulovala žalobný petit, odvolací súd na tomto mieste musí uviesť, že žalobkyňa od počiatku žalovala sumu 10 200 Eur s úrokom z omeškania, čo možno považovať za žalobný návrh resp. žalobný petit, ktorý zostal počas celého konania nezmenený. Žalovanú sumu uplatňovala titulom nevrátenej pôžičky, ktorej uzavretie však nemal súd prvej inštancie preukázané, preto preukázané skutkové zistenia posúdil podľa ustanovení o bezdôvodnom obohatení (§ 451 OZ). Občianske súdne konanie (Civilné sporové konanie) je ovládané zásadou iura novit curia (práva pozná súd). Účastníci (strany) konania nie sú povinní uplatnený nárok, ani obranu proti nemu, právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia veci je vecou súdu. Musia ale uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. Súd tak skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriaďiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodit' plnenie, prípadne určiť, či tu žalobcom požadovaný právny vzťah alebo právo je alebo nie je alebo potvrdiť také skutočnosti, ktoré bránia tomu, aby bolo žalobe vyhovené. Ak účastník uvedie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje ním tvrdený nárok alebo obranu proti nemu, ale s týmito skutočnosťami spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom účastníka a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú. (uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 22. 09. 2010, sp. zn. 5 Cdo 196/2009) S poukazom na citované uznesenie Najvyššieho súdu odvolací súd predmetnú námietku žalovaného považoval za nedôvodnú, keď súd prvej inštancie na zistený skutkový stav aplikoval príslušnú právnu normu - § 451 OZ.

12. Úlohou odvolacieho súdu v prípade odvolania odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci je posúdiť, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav použil správny právny predpis a či ho aj správne interpretoval. V odvolacom konaní bola podstatnou úlohou odvolacieho súdu posúdiť, či na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu.

13. Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Bezodôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám (§ 454 Občianskeho zákonníka).

14. Jednou zo skutkových podstát bezodôvodného obohatenia je prípad plnenia z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Skutková podstata bezodôvodného obohatenia získaného plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, má dosah na tie prípady, keď v okamihu poskytnutia plnenia existuje právny dôvod plnenia, ale následne, v dôsledku ďalšej právnej skutočnosti, stratil svoje právne účinky (odpadol). Tak je tomu napr. v prípadoch platného odstúpenia od zmluvy, zániku záväzku u tzv. fixných zmlúv, dohody strán, či v prípade splnenia rozvázovacej podmienky. Okamihom odpadnutia právneho dôvodu sa poskytnuté plnenie stáva bezodôvodným obohatením. Dôsledkom takéhoto plnenia je obohatenie, obsahom ktorého je získanie určitej majetkovej hodnoty subjektom, ktorému bolo plnené. Majetkovú hodnotu v uvedenom zmysle získa (obohatiť sa) nie len ten, komu sa zvýšili aktíva alebo znížili pasíva, ale aj ten, komu sa neznížili aktíva, hoci by sa inak - pokiaľ by existoval právny dôvod plnenia - jeho majetkový stav zmenšil, pretože za prijaté plnenie by musel poskytnúť náhradu.

15. Súd prvej inštancie zastal názor, že pokiaľ nedošlo k realizácii záložného práva, žalovaná nebola povinná plniť záložnému veriteľovi, ani žalovanému, a preto nejde o splnenie jej povinnosti zo zmluvy o zriadení záložného práva, a preto potom na strane žalovaného vzniklo bezodôvodné obohatenie. S týmto záverom sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Žalovaný v konaní ničím nepreukázal, že žalobkyňa prevzala jeho dlh alebo iným titulom bola povinná plniť za neho jeho dlh. Žalobkyňa bola iba záložcom veriteľa žalovaného, ktorý veriteľ poskytol žalovanému úver na kúpu jeho bytu. Veriteľ mal právo uspokojiť svoju pohľadávku z predmetu zálohu v prípade, ak by nedošlo k riadnemu plneniu dlhu zo strany dlžníka, pričom v posudzovanej veci k takémuto prípadu nedošlo. Žalobkyňa žalovanému poskytla sumu 10 200 Eur; vyplatením tejto sumy banke žalovaného sa znížil zostatok jeho úveru. Teda išlo o sumu, ktorá bola použitá v súvislosti s úverom žalovaného. Pokiaľ ide o dohodou sporových strán, že v prípade predaja bytu žalobkyne sa byt žalovaného prepíše na ňu a jej platby by sa započítali a žalobkyňa by úver vyplatila (ktorej existenciu mal odvolací súd preukázanú zo zhodných tvrdení sporových strán) k splneniu tejto dohody nedošlo. Právny dôvod plnenia odpadol, keďže sa sporové strany rozišli. Keďže žalobkyňa nemala žiadnu zákonnú povinnosť plniť žalovanému sumu 10 200 Eur a žalovaný v konaní nepreukázal akým titulom sa mu znížil úver (pasíva) o žalovanému sumu, keď v konaní nebolo preukázané ani uzatvorenie darovacej zmluvy a ani inej inominátnej zmluvy, ktorá by žalobkyňu zaväzovala žalovanému zaplatiť sumu 10 200 Eur, odvolací súd považoval ničím podloženú argumentáciu žalovaného spočívajúcu v tvrdení, že žalobkyňa ručila za jeho záväzok, resp. k dlhu pristúpila, za účelovú v snahe vyhnúť sa povinnosti zaplatiť žalovanej žalovanú sumu. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že v konaní nestačí len tvrdiť skutkové okolnosti, ale svoje tvrdenia je povinný aj preukázať.

16. Odvolací súd dodáva, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovou stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/2003). Judikatúra EŠLP nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia.

17. Keďže od počiatku medzi sporovými stranami absentoval právny vzťah z ktorého by vyplývala povinnosť žalobkyne zaplatiť žalovanému sumu 10 200 Eur, odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozsudku a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

18. O trovách odvolacieho konania strán sporu odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods.1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a žalobkyni, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).